

PASIŪLYMAI DĖL PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJŲ NUSTATYMO IR KEITIMO

2017 m. d.

Pasiūlymus dėl projektų atrankos kriterijų nustatymo ir (ar) keitimo teikianti institucija:	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
Veiksmų programos prioriteto numeris ir pavadinimas:	2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 4 prioritetas „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“
Veiksmų programos konkretaus uždavinio numeris ir pavadinimas:	4.3.2. konkretus uždavinys „Padidinti energijos vartojimo efektyvumą šilumos tiekimo srityje ir namų ūkiuose“
Veiksmų programos įgyvendinimo priemonės (toliau – priemonė) kodas ir pavadinimas:	04.3.2-LVPA-V-111 „Katilų keitimas namų ūkiuose“
Priemonei skirtų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų suma, mln. Eur:	32,00
Pagal priemonę remiamos veiklos:	Neefektyviai biomasę naudojančių individualių katilų keitimas į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją (AIE) šilumos gamybai, namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos.
Pagal priemonę remiamos veiklos arba dalis veiklų bus vykdomos:	☐ Stebėsenos komiteto pritarimas veiklų ar jų dalies vykdymui ne Veiksmų programos teritorijoje gautas. Stebėsenos komiteto pritarimas reikalingas veiklų vykdymui: ☐ ne Lietuvoje, o kitose Europos Sąjungos šalyse (taikoma projektams, finansuojamiems iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo); ☐ ne ES šalyse (taikoma projektams, finansuojamiems iš Europos socialinio fondo). Stebėsenos komiteto pritarimas nereikalingas, nes: x veiklos bus vykdomos Lietuvoje (arba ES šalyse, kai projektai finansuojami iš Europos socialinio fondo);

	☐ apribojimai veiklų vykdymo teritorijai netaikomi.
Projektų atrankos būdas (finansavimo forma finansinių priemonių atveju):	☒ Valstybės projektų planavimas ☐ Regionų projektų planavimas ☐ Projektų konkursas ☐ Tęstinė projektų atranka ☐ Finansinė priemonė

Teikiamas tvirtinti: ☒ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS ☐ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS <i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i>	☒ Nustatymas ☐ Keitimas
Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:	1. Projektas prisideda prie <u>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos</u>, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, (toliau – Strategija) 99 punkte numatytų tikslų įgyvendinimo.
Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:	Vertinama, ar projektas prisideda prie Strategijos 99 punkte nurodyto tikslo – iki 2020 metų kiekvienais metais energijos suvartoti po 1,5 procento mažiau.
Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:	Nustatytas kriterijus padės įvertinti, ar projektas prisidės prie energetinio efektyvumo didinimo strateginės iniciatyvos kasmet iki 2020 m. 1,5 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą.
Teikiamas tvirtinti: ☒ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS ☐ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS <i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i>	☒ Nustatymas ☐ Keitimas

<p>Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:</p>	<p>2. Projektas atitinka <u>Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano</u>, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. 1-149 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano patvirtinimo“, (toliau – EVEV planas) nuostatas.</p>
<p>Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:</p>	<p>Vertinama, ar projektas, projekto veiklos ir projekto vykdytojas atitinka EVEV plano 3.2 punkte „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės namų ūkių sektoriuje“ 3.2.7 lentelėje „2014–2020 metų periodo ES struktūriniai fondai (Katilų keitimas namų ūkiuose)“ numatyta projektą, projekto veiklas ir projekto vykdytoją.</p>
<p>Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:</p>	<p>Projektų atrankos kriterijus nustatomas vadovaujantis strateginio planavimo dokumentu - EVEV planu. Pagal šį kriterijų atrinktas projektas labiausiai prisidės prie minėtame strateginiame dokumente numatyto priemonės tikslo bei planuojamų rezultatų pasiekimo. Taip pat projektas atitiks EVEV plane numatyta finansuojamą veiklą ir projekto vykdytoją. Atrinkus projektą, atitinkantį šio strateginio planavimo dokumento nuostatas, bus sudarytos sąlygos vartotojams individualiuose namų ūkiuose, neprijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, atnaujinti neefektyvias šildymo sistemas, naudojančias atsinaujinančių energijos išteklių energiją šilumos gamybai. Naudojant modernesnes ir tausesnes technologijas bus užtikrinamas darnus energijos išteklių naudojimas, padidintas energijos vartojimo efektyvumas bei sumažinta oro tarša dėl į aplinką išmetamų kietųjų dalelių ir kitų taršių medžiagų.</p> <p>Pagal nustatytą kriterijų atrinktas ir įgyvendintas projektas prisidės prie 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 4.3 investicinio prioriteto „Energijos vartojimo efektyvumo, pažangaus energijos valdymo ir AIE vartojimo viešosiose infrastruktūrose, įskaitant viešuosius pastatus ir gyvenamųjų namų sektorių, rėmimas“ 4.3.2. konkretaus uždavinio „Padidinti energijos vartojimo efektyvumą šilumos</p>

	teikimo srityje ir namų ūkiuose“ įgyvendinimo.
Teikiamas tvirtinti: ☐ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS ☒ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS <i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i>	x Nustatymas ☐ Keitimas
Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:	3. Fizinio asmens įgyvendinamas projektas prisideda prie Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos (toliau – Strategija), patvirtintos 2015 m. balandžio 16 d. LR Seimo nutarimu Nr. XII-1626, 49 punkte nustatyto tikslo oro kokybės apsaugos srityje – užtikrinti, kad Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis neviršytų tarptautiniuose ir ES teisės aktuose nustatyto kiekio, oro teršalų koncentracija aplinkos ore neviršytų žmogaus sveikatai ir aplinkai nepavojingų aplinkos oro užterštumo lygių, įgyvendinimo.
Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:	<i>Šis kriterijus taikomas fiziniams asmenims, gausiantiems finansavimą, atrinkti.</i> Vertinama namų ūkio registracijos vieta: <ul style="list-style-type: none"> - jei namų ūkis registruotas viename iš didžiųjų Lietuvos miestų (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje), jam skiriamas didžiausias balas; - jei namų ūkis registruotas kituose Lietuvos miestuose, jam nustatomas žemesnis balas, - jei namų ūkis registruotas kitose Lietuvos vietovėse, jam neskiriami balai.
Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:	Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos 49 punkte identifikuoti 5 didieji Lietuvos miestai (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys), kuriuose dėl kietojo kuro, įskaitant ir biokurą, naudojimo namų ūkių šildymo įrenginiuose dažniau viršijamos aplinkos oro užterštumo kietosiomis dalelėmis, benzo(a)pirenu normos. Šie įrenginiai į aplinką išmeta lakiuosius organinius junginius, sieros dioksidą ir kt. teršalus. Siekiant maksimaliai sumažinti neigiamą poveikį aplinkai, labiausiai skatinamas šildymo sistemų atnaujinamas teritorijose, kuriose pasireiškia didžiausias užterštumas žmogaus sveikatai kenksmingomis medžiagomis.

<p>Teikiamas tvirtinti:</p> <p>☐ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS</p> <p>☒ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS</p> <p><i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i></p>	<p>☒ Nustatymas</p> <p>☐ Keitimas</p>
<p>Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:</p>	<p>4. Fizinio asmens įgyvendinamo projekto metu diegiamos mažesne aplinkos oro tarša pasižyminčios technologijos.</p>
<p>Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:</p>	<p><i>Šis kriterijus taikomas fiziniams asmenims, gausiantiems finansavimą, atrinkti.</i></p> <p>Vertinama ar fizinio asmens projekto įgyvendinimo metu būstui šildyti diegiamos aplinkos oro taršos atžvilgiu patraukliausios technologijos. Pagal šį atrankos kriterijų:</p> <ul style="list-style-type: none"> - balas bus skiriamas, jei neefektyvūs biokurą naudojančios katilai namų ūkiuose keičiami šilumos siurbliais; - balas bus neskiriamas, jei neefektyvūs biokurą naudojančios katilai namų ūkiuose keičiami naujais biokurą naudojančiais katilais.
<p>Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:</p>	<p>ES šildymo ir vėsinimo strategijoje Europos Komisija įspėja apie neigiamą poveikį, daromą oro kokybei naudojant katilus, kurių teršalų kiekio, išmetamo šildymo proceso metu, rodikliai yra prasti (kai kuriose valstybėse narėse biomasės naudojimas namų ūkiuose lemia daugiau kaip 50 proc. viso nacionalinio lygmeniu išmetamo kietųjų dalelių kiekio), ir nurodo, kad galima rinktis mažiau sveikatai kenkiančius variantus, kurie yra lengvai prieinami, veiksmingesni ir ilgainiui reikalaujantys mažiau išlaidų. Prioritetas teikiamas šilumos siurbliams, kadangi šis patalpų šildymo būdas neteršia aplinkos oro kietosiomis dalelėmis ar kitomis taršiomis medžiagomis.</p>
<p>Teikiamas tvirtinti:</p> <p>☐ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS</p> <p>☒ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS</p>	<p>☒ Nustatymas</p> <p>☐ Keitimas</p>

<i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i>	
Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:	5. Skatinami efektyviausi sąnaudų atžvilgiu sprendimai
Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:	<p><i>Šis kriterijus taikomas fiziniams asmenims, gausiantiems finansavimą, atrinkti.</i></p> <p>Vertinama ar šildymo sistemos įranga diegiama efektyviai naudojant struktūrinių fondų lėšas, šildymo sistemos diegimo išlaidos lyginamos su maksimalia leistina išlaidų suma. Išlaidos lyginamos atskirų technologijų lygmenyje, t. y. lyginami atskiroms technologijoms nustatyti maksimalūs leistini įkainiai, nustatyti. LR aplinkos ministro 2016 m. balandžio 6 d įsakyme Nr. D1-24, kuriuo nustatomi mažos apimties projektų, finansuojamų iš klimato kaitos specialiosios programos lėšų, maksimalūs tinkamų išlaidų dydžiai ir faktiškai patirtos išlaidos. Aukštesnis balas bus teikiamas tiems namų ūkiams, kurie įsidięs įrangą ir pasieks projekto rodiklius mažesnėmis sąnaudomis.</p>
Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:	<p>2007 – 2013 m. ES struktūrinės paramos specialiujų atrankos kriterijų vertinimo ataskaitoje, kurią atliko UAB Pricewaterhouse Coopers, didelis dėmesys skiriamas specialiesiems prioritetiniams atrankos kriterijams, įvertinantiems projekto sąnaudų ir rezultato efektyvumą. ES finansinės lėšos yra ribotos ir jos turi būti skiriamos projektams, kurie to paties rezultato siekia mažesnėmis sąnaudomis. Minėtoje ataskaitoje teigiama, kad kaštų ir naudos projektų atrankos kriterijai yra svarbūs visoms veiksmų programos priemonėms, todėl turėtų būti įtraukti į visų priemonių projektų atrankos rinkinius.</p>
Teikiamas tvirtinti: ☐ SPECIALUSIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS ☒ PRIORITETINIS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS <i>(Pažymimas vienas iš galimų projektų atrankos kriterijų tipų.)</i>	☒ Nustatymas ☐ Keitimas
Projektų atrankos kriterijaus numeris ir pavadinimas:	6. Skatinami mažas pajamas gaunantys namų ūkiai

<p>Projektų atrankos kriterijaus vertinimo aspektai ir paaiškinimai:</p>	<p><i>Šis kriterijus taikomas fiziniams asmenims, gausiantiems finansavimą, atrinkti.</i></p> <p>Vertinama ar namų ūkis priskiriamas mažesnes nei vidutinės pajamas gaunančių namų ūkių kategorijai. Tiksliai pajamų suma tenkanti namų ūkiui ir atitinkanti šio kriterijaus reikalavimus nustatoma projektų finansavimo sąlygų apraše. Mažesnes nei vidutinės pajamas gaunantiems namų ūkiams bus skiriami papildomi balai.</p>
<p>Projektų atrankos kriterijaus pasirinkimo pagrindimas:</p>	<p>Europos Parlamentas 2016 m. liepos 15 d. pranešime dėl ES šildymo ir vėsinimo strategijos ragina valstybes nares imtis tikslinių priemonių, kuriomis būtų stipriai skatinama gerinti energijos vartojimo efektyvumą ir plačiau taikyti paramą atsinaujinančiųjų šaltinių energijos naudojimui mažas pajamas turinčiuose ir pažeidžiamuose namų ūkiuose.</p> <p>Mažai tikėtina, jog patiriantys skurdą namų ūkiai galėtų skirti lėšų šildymo sistemų modernizavimui, kadangi tai neatitiktų jų pirmojo būtinumo poreikių. Tačiau atsižvelgiant į aukščiau paminėtą raginimą, galima labiau skatinti mažesnes nei vidutinės pajamas gaunančius ūkius, t. y. tokius namų ūkius, kurių finansinės galimybės leistų atnaujinti šildymo sistemas, suteikiant jiems prioritetą gauti finansavimą.</p>

Viceministras
 (ministerijos atsakingo asmens pareigų pavadinimas)
 (vardas ir pavardė)

_____
 (parašas)

Egidijus Purlys